

håll blifver bestämd, och för dem som betala vakansafgifter minskas desamma i samma proportion.

5:o. Att, om inflytande betalningar från rotar, som upphört att hålla karl eller häst, besparade rusthålls- och augmentsräntor m. m. ej skulle betäcka de erforderliga utgifterna för legning och underhåll af manskap och hästar samt ersättning till rotar som sådant underhålla, ett tillräckligt förslagsanslag ställes till Kongl. Maj:ts förfogande, för att uppehålla den stående arméen vid sin nuvarande styrka, intilldess den militära delen af frågan hinner utarbetas och genomföras i sin helhet.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 30 Januari 1873.

Jöns Pehrsson,
från Kronobergs län.

N:o 134.

Af Herr Jöns Pehrsson: *Om grundskatternas afskaffande.*

Ehuru öfvertygad, att mig förutan flera förslag blifva väckta i den länge afhandlade och omtvistade frågan rörande grundskatternas afskaffande och en jemnare skattefördelning, hvilken fråga ständigt stått på dagordningen i mer än 60 års tid, och en utjemning och fördelning af dessa skatter fästades som ett uttryckligt vilkor och förbehåll af Bondeståndet, redan då 1809 års Regeringsform antogs och lofvades af dåvarande Prinsen-regenten m. fl., men huru detta löfte uppfyllts bär närvarande tid vittnesbörd om. Skola sådana rättvisa framställningar fortfarande blifva gäckade eller ej? Det ser nästan ut, som meningen vore sådan hos de styrande: ehuru statsinkomsterna gått till ovanliga belopp, har man ej svårt för att få passande behof för dess användande; om dessa behof äro nödvändiga och nyttiga tages ej alltid med i räkningen. När kunde vara lämpligare att göra skattejemkning och nedsättning för sådana som verka hämmande för utvecklingen af landets hufvudnäring än nu, då inkomsterna med många millioner öfverstiga de påräknade. Är det Konungens och Regeringens mening att ännu i 60 år ur-

aktlåta infria de förres afgifna löften, så borde de uppriktigt tillkännagifva sådant, så att folket ej lefde endast på tomma förhoppningar, och man vet sannerligen ej hvad man skall tro om den innersta meningen hos Regeringen i denna fråga, då ingenting derifrån vidgöres. Ehuru en komité för så många år sedan utredt frågan, och räntor och tionde blifvit förvandlade och uträknade i penningar, torde ej rätt många hinder förefinnas för frågans definitiva afgörande, och någon lämpligare tidpunkt lär svårigen kunna uppstå, då närvarande tids statsinkomster med lätthet tillåta nämnda skatters successiva afskrifvande, utan att förhöja skatt för andra medborgare, hvilka ovilkorligen vunne lika mycket på förändringen som jordbrukarne sjelfve. Och om en tiondedel, cirka 611,000 R:dr, årligen afskrifves eller en tjugonedel med cirka 305,500 R:dr, är detta en så försvinnande bråkdel af statsverkets inkomster och utgifter, att sådant knappast vore märkbart; och på ju kortare tid man afskrifver oftanämnda skatter, desto förr kunna uppbörds- och redovisningsverken förenklas, till besparing af måhända mer än en tiondedel af hela årliga afskrifningen.

Frågan har visserligen under de sednare åren tagit fart framåt för sin lösning, men då sådan kunde vara nära för handen, har man sett framkastade otvetydiga anspelningar på att vederbörande nog skola finna utvägar förhindra Riksdagen från fattandet af ett sådant beslut, om ock motståndet derinom ej skulle vara starkt nog, så skulle propositionsvägran komma till hjälp liksom under förliden riksdag i en likartad fråga. Ehuru man ej gerna vill tro på någonting så grundlagsstridigt, eller att Regeringen skulle vilja förhindra en så oafvislig reform, manar allt försigtigheten att mota ondt med ondt, om så skulle behövas. Och detta onda kan i denna fråga motas på två sätt. Ett är att Riksdagen beviljar ett anslag, motsvarande en tjugonedel eller tiondedel af grundskatternas och tiondens belopp, för att vid uppbördsmöten med 10 eller 5 procent tilldelas de skattskyldige, som utgöra dessa skatter eller ock, som enklast är, att en tjugonedel eller en tiondedel af ifrågavarande skatttitels inkomster vid beräkningen af Statsverkets, förklaras ej behöfliga, och följaktligen ej då kunna utdebiteras eller uppbäras, om detta blir Riksdagens beslut.

Emedan det klarligen visar sig, att, om oftanämnda afskrifning nu beslutes, någon förökning på bevillning eller andra skatttitlar ej nu erfordras, behöfva några beräkningar ej anställas öfver en sådan förökning i bevillningen, utan i sådant afseende hänvisas till mina föregående motioner i frågan, och vid sista riksdag under N:o 155, der sådana beräkningar till en del äro införda, hvilka visa att saken ej kan inverka på ringaste sätt i egendomsförhållanden m. m.

Det ofta framkastade påståendet, att grundräntor och tionden skulle genom omföring till penningar hafva blifvit minskade med några hundra tusen riksdaler,

eger ej sin riktighet, enär Kongl. propositionen till innevarande Riksdag efter en sådan omföring visar räntan och tionden vida högre än i föregående propositionen, eller ock hafva inkomsterna den tiden varit högre än de beräknats till, som då ej kommit Statsverket till godo.

Man hör ofta den satsen framkastas, att denna fråga om grundskatterna, räntan och tionden, ej skulle kunna lösas eller afgöras, utan i sammanhang med frågan om indelningsverkets afskaffande; och medgifvas får, att, om så kunde ske, vore mycket väl, men att sådant ej är ovilkorligen nödvändigt, utan kan och bör frågan om grundskatten, räntan och tionden, såsom numera ganska fristående, särskildt afgöras; och man vill i det längsta betvifla, att misstroendet mot hvarandra inom Riksdagen är så stort, att några provinserns ombud skulle förhindra rättvisans framgång. och hvilken hufvudsakligast i ett afseende komme de provinser till del, hvars jord är hårdast beskattad af all inom konungariket. Men i annat afseende återkommer på dessa provinser utgiften på annat sätt i högre grad, så vida det ligger någon sanning deri, att jordvärdet beror af den skatt, som derutaf utgår. Få provinserna i gamla Sverige, som hafva de största grundskatterna, förökadt taxeringsvärde, då de så kallade eröfrade provinserna, som hafva ringa grundskatter, få alltså ringa förökadt taxeringsvärde och deraf följande bevillning. Ihågkommas bör, att många provinser af de sänsta i Sverige hafva mycket hög rotering, och beräknad efter taxeringsvärdet mångdubbelt mot de rikare provinserna, och att just dessa magra provinser äro de som äfven hafva i allmänhet de drygaste grundskatterna. Och förhållandet är i ögonen fallande hvad verkningar ett sådant medför, då ifrågavarande provinser nästan i allt står tillbaka med odlingar, förbättringar och företag och är och förblifver omöjligt för dessa att någonsin repa sig till det bättre, om ett så tryckande beskattningsförhållande fortfarande skall råda. Och torde detta visa nödvändigheten af reformens genomförande, hvilket ovilkorligen måste blifva till lycka och trefnad ej allenast för dem det närmast rör, utan ock för hela samhället, så väl stad som land inom riket. Det bör heta: hjälp den svaga och fattiga med rätt, den starke och rike får äfven godt deraf. Jag åsyftar här städernas befolkningar, som kunna aldrig förlora på att välståndet kan öka sig öfverallt i landet. Det visar sig, att om landet ej är i välmåga, är det knappt äfven för stadens folk. Och svårt är att fatta hvarför i allmänhet städernas ombud, som det tyckes, motsätta sig denna skattereform, och för vanligt människoförstånd kan omöjligen det kloka uti ett sådant handlingssätt upptäckas. Och skulle man hoppas att motståndet eller oförståndet mot reformen med snaraste försvinner.

Så många skäl och motskäl äro i frågan å ömse sidor anförda, att några vidare öfvertyganden ej lära kunna framdragas. Den utnötta frasen,

att jorden är köpt med skatterna, läser ej efter detta mycket verka. I sjelfva hufvudsaken är den viktigaste frågan, om det är statsekonomiskt klokt att så ordna inom samhället, att allas lika rätt, så vidt i menlig förmåga står, befrämjas. När sådant har skett, torde höra till en lycklig öfvervunnen ståndpunkt det kaos, hvaruti vi nu befinna oss, och våra efterkommande släkten komma att med skäl förundra sig öfver att en så enkel rättvisa kunnat så länge uppehållas. Förunderligt är, att reformens motståndare äro till det mesta sådana, för hvilka frågan ej det ringaste inverkar.

I saken föreslås:

1:o att Riksdagen beslutar afskrifning af en tiondedel eller en tjugonedel af grundskatter, tionden och ränta årligen, och under nästa statsreglering minskar inkomstiteln, räntan och tionden, med ett af nyssnämnda belopp;

2:o att, för den händelse detta ej blifver Riksdagens beslut, ett statsanslag då beviljas, motsvarande en tjugonedel af grundskatttiteln, räntan och tionden, för att 1874 års uppbördsstämmor utdelas till de skattskyldige, som betala nämnda skatttitlar med 5 procent till hvarje sådan skattskyldig för känt skattebelopp.

Om remiss häraf till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1873.

Jöns Pehrsson.
från Kronobergs län.

N:o 135.

Af Herr **A. Törnfelt**: *Om anslag till inköp af 2,500 exemplar af Doktor J. A. Thurgrens handbok i hela svenska lagfarenheten.*

I följd af Herr Ola Anderssons motion N:o 38 i Andra Kammaren 1872 beslöt denna Kammare på grund af dess Tillfälliga Utskotts N:o 3 Utlåtande N:o 9, att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, "att Kongl. Maj:t täcktes förordna om utarbetande under offentlig tillsyn af en fullständig samling af alla nu gällande lagar och författningar". I slutet af